

STADSCURATORIUM AMSTERDAM

Aanvraag / Advies

Titel: Inkijkjes in de Energietransitie

Aanvrager: Arne Kempers

Datum adviesaanvraag: 2-9-2025

Datum advies (in te vullen door SCA): 25-09-2025

Advies over: classificeren Inkijkjes als kunstobjecten

Locatie: Buiksloterham - Amsterdam Noord

STADS
CURA
TORI
UM
X
X
X

ADVIES

In te vullen door SCA

Samenvatting projectomschrijving:

'Inkijkjes in de Energietransitie' ontstond in 2022 uit een onderzoeksopdracht van Waag Futurelab aan Tessa Steenkamp (Bits of Space). Dat leverde 4 inzichten en 6 concepten op. Voor de uitvoering van één concept, de Inkijkjes, kreeg Bits of Space subsidie van het Stimuleringsfonds, mede gefinancierd door Gemeente Amsterdam en De Alliantie.

Dit resulteerde in een route van verschillende objecten rondom Buiksloterham die de 'onzichtbare energietransitie' meer zichtbaar en begrijpbaar voor omwonenden maken. Doelgroepen zijn zowel bewoners die in huizen wonen die via apps en dergelijke al direct geïnformeerd worden over de energietransitie (voorhoede), bewoners van sociale huurwoningen die het verschil alleen merken aan hun energierekening maar verder weinig geïnformeerd zijn, en omwonenden van woningen waar de energietransitie nog niet heeft plaatsgevonden.

Ook worden er regelmatig rondleidingen verzorgd door o.a. de gemeente en geïnteresseerd professioneel publiek. Nu de vergunning afloopt is de vraag of de objecten langer (2-3 jaar) in het gebied kunnen blijven staan en daarna elders geplaatst kunnen worden.

ADVIES

In te vullen door SCA

Beoordeling

Uit de documentatie en toelichting blijkt dat dit een zorgvuldig uitgewerkt project is; er is onderzoek gedaan naar hoe bewoners zich tot de energietransitie verhouden, en gezocht naar vormen om onzichtbare techniek (die onder de grond of achter de gevel verstopt zit) maar zichtbaar en begrijpbaar te maken.

Het is in die zin een educatief project en een toegepast project: het doel is bewoners te informeren over de energietransitie en mogelijkheden van duurzame energie opwekking; die deels al plaatsvindt in hun woningen, en voor sommige omwonenden nog niet, of als inspiratie kan dienen voor wat er mogelijk is.

De kleurrijke opvallende objecten in de buitenruimte (in combinatie met animatie, tekst en een website met route) is zorgvuldig ontworpen en robuust uitgevoerd. Aangezien de route na 10 maanden nog altijd goed bezocht wordt, is het begrijpelijk dat er de wens is om de objecten langer te laten staan, en vervolgens te kijken of er hergebruik mogelijk is (door de content deels aan te passen) en de inkijkjes in een andere buurt in Amsterdam te plaatsen waar eenzelfde ontwikkeling speelt.

Toch is sterk de vraag of er hier wel sprake is van een kunstwerk. Dit zijn informerende objecten met een educatief doel, die weliswaar kundig ontworpen zijn, maar van weinig artistieke waarde zijn. De inhoud van dit project is zo toegepast en doelmatig (het doel is publiek te informeren, het gaat hier niet om verbeelding of autonome zeggingskracht) dat het niet passend is deze objecten en de route toe te voegen aan de collectie buitenkunst.

ADVIES

In te vullen door SCA

Resumé/conclusie

Het Stadscuratorium ziet de educatieve waarde van dit project in, waardeert het ontwerp van de objecten en begrijpt dat het vanuit duurzaamheid passend is de objecten nog 2-3 jaar in de omgeving te laten staan, ook gezien de nog voortdurende belangstelling en rondleidingen.

Tegelijkertijd concludeert ze dat dit een toegepast en educatief project is dat niet als kunstwerk beschouwd dient te worden. SCA adviseert daarom de objecten niet op te nemen in de collectie Buitenkunst, maar naar een andere vorm te zoeken om de objecten voor een langere periode in goed beheer te blijven tonen.

Disclaimer SCA

Hoewel aan alle beschikbaar gestelde informatie en SCA advisering de grootst mogelijke aandacht en zorg is besteed, kunnen er geen rechten aan dit advies worden ontleend.